Пролетарі всіх країв єднайте ся!

Освободжене робітників має бути ділом самих робітників.

РОБОЧИЙ НАРОД

ROBOTCHYJ NAROD — THE WORKING PEOPLE

ПОРЯДКОВЕ ЧИСЛО 252. ОРҐАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІЯЛ - ДЕМОКРАТІЇ В КАНАДІ. REGULAR NUMBER 252

РІК VIII. Ч 3 СЕРЕДА 15 МАРТА 1916. WINNIPEG, MAN. MARCH 15 WEDNESDAY 1916. No 3. VOL. VIII

Новинки.

Двомовні школи скасовані.

Дня 8. марта відбуло ся в манітобськім парляменті трете читане внесеня на скасоване двомовних шкіл. Коли підчас другого читаня була розвела ся як найширша дискусія над сею справою як зі сторони оборонців двомовности, так і її противників, так знов трете читане перейшло зовсім спокійно. За внесенем голосувало 34 голоси, проти 8. Соціял демократичний посол Риґ заявив ся ще підчас другого читаня отверто за скасованем двомовних шкіл.

Манітоба суха.

Загальне голосоване в справі скасованя публичної продажі алькоголю в Манітобі відбулось в понеділок, дня 13. марта.

Виграли тверезі і то великою більшостию Після обчислень, які прийшли дотепер, голосувало за тверезими 48,769, а за пяними лише 24,491; більшість для тверезих виносить отже 24,366.

В усіх округах тверезі мали більшість з винятком Ст. Боніфасу, де пяні мали 49 голосів більше.

Протест проти війни.

В величезній авдиторії Купер Юніона, в Ню-Йорку, відбув ся многочисленний мітінґ, устроєний американською соціялістичною партією для протесту проти европейської війни. Головними бесідниками були Моріс Гилквіт і Меер Лондон, оба — виходці з Росії.

Страйк 150,000 кравців.

В понеділок почав ся страйк кравців, котрий захопив міста Ню-Йорк, Бостон, Чікаґо, Філядельфію і Балтімор.

В страйку бере участь до 150,000 людий.

Страйкуючі кравці жадають введеня 8-годинного робочого дня, підвисшеня платні на 10 процент і поліпшеня санітарних відносин в робітнях.

Посмертна згадка.

Др. Лесь Мартович, укр письменник, помер в селі Пожариську, равського повіту, де по випертю російської інвазії був комісарем для контролі збіжа. Похорон відбув ся при участи місцевого населеня і дооколичної інтеліґенції як духовної так і сьвітської, а також гуртка полонених російських жовнірів Українців, які свому управителеви і просьвітителеви віддали останну прислугу.

Майнери при мягкім вуглю дістали підвижку платні.

Ню Йорк. Субкомітет властителів майн і майнерів з західної Пенсильвенії Огайо, Індієна і Ілінойс, що вкладає тут новий контракт який би мав війти в житє від 1. цьвітня, згодив ся на підвижку платні для майнерів, яка буде загалом становити в році приблизно суму вісім міліонів долярів. Рішене субкомітету мають одобрити завтра на спільній конференції властителів і майнерів. Тимчасом засідане спільного субкомітету майнерів і властителів майн твердого вугля відложено до середи по полудни.

Італійські соціялісти оскаржують своє правительство.

Рим. Соціялісти в палаті послів виступили з острою критикою военного міністерства Саляндри і жалають від палати голосованя недовіря правительству. З другої сторони, міністер Саляндра не в меньше різкім тоні виступив проти соціялістів, грозячи уступленем, если напади будуть продовжати ся. Голосоване питаня має перейти в протягу найблизшого часу.

Німеччина виповіла Портуґалії війну.

Берлін, 9. марта. — О 3:30 годині по полудни Німеччина проголосила війну проти Портуґалії і вручила пашпорт портуґальському послови.

Німецька заява війни вичисляє многі випадки, в яких Портуґалія знехтувала невтральність на некористь Німеччини і як послідний проступок подає зареквіроване портуґальським правительством німецьких кораблів у портуґальських портах. Через ті поступки Портуґалія, по думці німецького правительства, доказала, що почуває ся лише васалем Анґлії

Коло Вердун тихше.

Доносять, що боротьба коло Вердун тревае дальше, хоч не з такою жортокостию і силою як минувшого тижня. Офензива Німців значно ослабла. Чи Німці приготовляють ся до нових атаків, чи можливо перейдуть до нормального стану, поки що годі вгадати. Мілітарні власти здогадують ся, що видержавши сей напад Німців, переконають ворога, що дальше похід Німців неможливий. Звідси в Льондоні між мілітарними кругами панує оптимістичне настроєне, що сила Німеччини в Франциї зломана.

Однак, хоч наступ Німців не є так завзятим як був в початках офензиви коло Вердун, то борба головно артилериї ведесь дальше. За цілий час сеї офензиви Німці змогли забрати кілька нових позиций і фортів однак Вердун є сильною кріпостию, і не так легко его здобути.

Сподіють ся морської битви.

Льон. 15 марта— Доходять вісти, що німецька фльота дістала приказ лагодитись до плавби. Сподіють ся, що Німці можливо мають на пляні почати офензиву на морю.

„Moeve" вернув до пристани.

Німецький адміралят оголосив слідуючий комунікат:

„Німецький военний корабель „Moeve", якого командантом є ґраф Дона — Шльодієн, вернув дня 4. марта по кількамісячній блуканині і пригодах до німецької пристани. Як добичу сей корабель привіз 29 анґлійських матрозів, 166 моряків з ворожих торговельних кораблів, між ними 103 Індійців і 1.000.000 марок в золоті.

Сей корабель о загальній поємности 6,000 тон і заложив на многих точках коло ворожих берегів міни, яких жертвою впав між иншими також великий анґлійський боєвий корабель „Edward VII".

Війна з Мексиком.

Колюмбус, Н. М., 9. марта — Франціско Віля, один з мексиканських провідників, перейшов нині через границю Злучених Держав з 500 прихильниками, напав на місто Колюмбус, убив що найменше 16 Американців і підпалив многі будинки в місті, поки прогнано його назад за границю Відділ кавалериї Злучених Держав пустив ся за ним в погоню. Після вістий які дістав полковник Слокум, командант американських військ в тім місци, Віля опинив ся пять миль від границі і звів битву з американськими жовнірами. В битві був убитий один американський жовнір а потерпів пораненя капітан Вилямс.

Вашінґтон, 9. марта. — Правительство Злучених Держав рішило покарати виновників нападу на місто Колюмбус, Н. М. і вишле внутр Мексику карательну експедицію без уваги на те, як поставить ся супроти сего правительство ґенерала Каранзи.

Погоня за бандитом.

Ель Пасо — 14. марта — За Мехсиканським бандитою, ґенералом Вілля пошукує тепер армія Каранзого в числі 15,000 мужа. По недавнім морді американських горожан Спол. Держави зажадали арештованя ґенерала Віллї. За ним вислано в гори армію. Тепер доносять, що Віля зі своїм військом цофнув ся в гори, однак сподіють ся, що незадовго зловлять його. Армія бандитів, як здогадують ся, не числить більше як 500 людий. Ся армія вже окружена військом і певно, що бандити піддадуть ся.

Нова революція в Мексику.

Ґенерал Діяз, свояк бувшого мексиканського диктатора Порфирія Діяза, потайно дістав ся до стейту Вера Круз і став на чолі повстанців проти Каранзи. Зібрав 7.000 армію.

Діяз повів свою армію в стейт Оксака, щоб злучити ся з 12 тисячною армією ґенерала Еґа Ласа.

Діяз видав „маніфест до мексиканського народу", в котрім взиває всіх способних до ношеня оружя злучити ся з його національною армією, в імя висвободженя Мексика з рук тирана і самозванця Каранзи.

Теж появились приклонники Діяза в стейтах Сонора і Хіанас.

В своїм маніфесті Діяз обіцяє установити закон і знищити анархію. Так само каже, що поділить землю між робітників, заґварантує свободу релігії і т. д.

Тепер Діяз, зібравши сильну армію, машерує на Мексико Ситі.

Коли нова революція в Мексику зросте, то, річ певна, Злучені Держави до того вмішають ся; одначе чи Японія се стерпить? Вона готовить ся до війни зі Зл. Державами і Мексиканці готові бути її союзниками! —

Приїхали з роботи.

Вчера приїхали до Вінніпеґу 102 робітників, яких свого часу вислав був російський конзуль до колієвої роботи на півострові Коля, недалеко Архангельська. Православні батюшки трюмфували тим, що дають бідним безробітним роботу. А тимчасом та робота була одною ногою над загибелею. Робітники при сій роботі не мали навіть бленкетів. Поживу діставали скрайну — фасолю, тай то гнилу. Робітники зажадали, щоб їх назад відставити до Канади. З них 77. робітників відїхали аж до Ванкувер.

Вильсон не хоче посередничити.

Копенгаґа. — Президент Спол. Держав Вильсон вже два рази відкинув предложене Швеції, щоби Случ. Держави пристали на конференцію невтральних держав в цїли покінченя війни. Президент заявив, що так довго не бере на себе ніякого посередництва, поки котра з воюючих держав не попросить його о те.

Президент Вилсон і конґрес.

Що не цілий конґрес годить ся з політикою президента Вилсона супроти воюючих держав, сего доказом послідні події в американськім конґресі. Розходить ся тут о се, чи правительство має перестеречи американських горожан, що они не сьміють, хиба на власну відвічальність, відбувати подорожи на уоружених особових пароходах, що належать до котрої небудь з воюючих держав. Многі сенатори і конґресмени заявили ся за такою ухвалою, котрій був противний президент Вилсон Тогді президент Вилсон, щоби скріпити своє становиско в політиці з заграничними державами, зажадав голосованя сенату і конґресу над тою справою В сенаті величезна більшість заявила ся за президентом Вилсоном, в конґресі дві треті конґресменів стануло по стороні президента а одна трета проти него.

Всеж таки то є знаком що американський нарід війни не хоче, а президента буде так довго поперати, як довго він буде стреміти до мира. Війну може ухвалити лише конґрес а не президент, а що тепер непорозуміне між Америкою а Німеччиною є дуже заострене і грозить війною, є надія, що конґрес в критичній хвилі забере рішучий голос і до війни не допустить.

3.000 Людий втопило ся з кораблем La Provence.

3,000 французьких жовнірів втопило ся враз з кораблем La Provence, на Середземнім морю, дня 26 лютого с. р.

Міністеріюм маринарки оголошує, що на корабли La Provence було 4,000 жовнірів, котрих висилали до Солуня на поміч ґен. Сарраїл. З того числа виратувано 896 жовнірів.

Кацапські брехні.

Що кацапи є найпідлійшими сотворінями і послугують ся найнеможливійшими средствами в нападах на Українців, може послужити послідний виступ Гладика, редактора кацапської шмати „Русскій Народ." Сей індівідум сказав перед Норісом з нагоди шкільного двомовного питаня, що ніяких Українців нема, а є тілько Москалі, що двомовні школи і учителі є плодом і знарядом німецької політики, що українські учителі в школах замість учити „Ґад сейв де кінґ," учать австрійського і німецького революційних гимнів і т. п. Наговорив ще цілу копу ріжних нісенетниць, а анґлійська публика слухала, щей оплескувала його. І кому дивуватись тут і кого винуватити за се?!

Німці карають Бельґійців.

Амстердам 14. марта — З Брусселі доносять, що зі сорок кількох людий оскаржених о зраду, сімох розстрілено, трех засуджено на дожизвотну вязницю, а 30 заплатили відповідні грошеві кари. А лише шістьох людий увільнено.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO

„ROBOTCHYJ NAROD“
(THE WORKING PEOPLE).
The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party, Affiliated with the S. D. Party of Canada.
THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
Published monthly by
THE EXECUTIVE COMMITTEE OF THE U. S. D. P. OF CANADA
Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.
Subscripton $1.00 a year.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

„Робочий Народ“ одиноку соц. дем. часопись для цілої Америки; вона одна дає те знане, яке повинна мати кожда працююча, клясово-сьвідома людина. Хочеш знати, як здобути красший лад на сьвіті, то читай все „Робочий Народ“.

„Робочий Народ“ коштує на рік лиш один доляр, а адреса до него є:

ROBOTCHYJ NAROD
Box 3658 (St. B.) Winnipeg, Man.

Тарас Шевченко.

Дня 9 марта с. р. минуло сто і два роки від часу, як на російській Україні, в селі Моринцях, в хлопській панщизняній родині, прийшов на сьвіт Тарас Шевченко.

Кожда сьвідома одиниця укр. народа згадує з глибокою пошаною, з горячою любовю, зі щирим пієтизмом память найбільшого українського поета. Сто і два роки минуло, як народив ся на Україні єї національний поет.

Ні оден поет серед усіх народів не є для своєї батьківщини тим, чим Тарас Шевченко є для України. Він, як огнений стовп сьвітить на цілім великанськім просторі землі, замешкалою поверх трийцять міліоновою масою українського народу. Він, як необмежений, всесильний пан володіє над міліонами українських сердець. Він, як могутний огнистий апостол говорить до міліонів душ українського народу.

І від його пророчих слів міліони сердець живійше ударяють в один могучий такт, міліони сердець підносять ся горі на вижину тих ідей, яких апостолом він був.

А був він апостолом надлюдської любови свойого рідного краю, батьківської землі, матірного народу.

„Свою Україну я так люблю, що за неї душу погублю.“ Отсими простими, але до найглибшого дна думи щирими словами сам Шевченко висловлює свою необмежену любов до України.

І не лише сильними, палкими словами голосив він свою любов до України, але за ту любов перетерпів десять літ неволі засланя, тяжку, нестерпиму службу в карних баталіонах царського війска і тюрму в холоднім, вохкім підземелю російської вязниці.

За любов до України, за бажане долі для свого народу, за правду для скривджених, за свободу для поневолених, за справедливість для визискуваних, за рівність для пониженх, „за честь, славу, братерство, за волю України“, Шевченко приніс себе цілого в жертву. Бо все те, чим накипіло його серце — він своїми поетичними творами переливав в серця цілого свого народу. Той бунт проти неволі, неправди і визиску, що горів в його душі, він кидав в душі цілого свого народу. Ту ясну ціль, що сьвітила перед ним і цілого його за собою рвала, він вказував цілому свому народови.

Своїми безсмертними творами, вдохновенними словами, боєвими кличами, Шевченко з огню і криці кував душу свого народу.

„Вставайте, кайдани порвіте
І вражою злою кровю
Волю окропіте!“ —

ніс ся громовий голос Шевченка-пророка понад пустаню українських земель.

Бо „Україну злії люди приспали, лукаві!...“ і „лягло кістьми людий муштрованих чимало!... ”А сльоз а а крови, напоїть всіх імператорів би стало, з дітьми і внуками втопить!..“ „Кругом неправда і неволя, народ замучений мовчить...“, „А скрізь на славній Україні людий у ярма запрягли пани лукаві...“

Але він, Шевченко, стоїть як крицева колюмна серед тих руїн, в які розпала ся Україна, стоїть прямо і непоколебимо. Він бачить її занепад, болїє болем цілого народу, підносить скаргу з притоптаної царським наїздом душі цілої нації, але на розраду, на підйом духа, на скріплене серця, а на сталене волі — чеканить в мраморі своєї твердої, незахитаної віри в будучність свого народу повні сили і завзятя слова:

„Не вмирає душа наша, не вмирає воля!
І неситий не виоре на дні моря поля!
Не скує душі живої!“

Треба тільки „односердно, однодушно стати,“ бо

„... щоб збудить
Химерную волю, треба миром
Громадою обух сталить!“

Отже Шевченко завзиває своїх земляків:

„Розправте руки, будьте люди!
.....
Молітесь правді на землі
А більше на землі нікому
Не поклонітесь! Все брехня:
Царі, попи!“

Від свого народу жадає Шевченко, щоби обновив ся, щоби викинув з душі своєї всю гниль, весь хлям нанесений неволею та рабством, щоби в серце своє вляв чистий жар любови до правди і свободи, щоби розторощив ярмо суспільної несправедливости, щоби пірвав кайдани царської влади і висвободив ся з під чужого панованя.

Шевченко — син поневоленого народу, дитина панщизняних кріпаків. Боров ся за політичну волю свого народу, за красшу будучність працюючого люду.

Своїм натхненим, бунтівничим словом мов тараном валив в старі мури панщизняного ладу. До ясного сонця, до красшого завтра, до „вольної волі“ і „братерства братнього“ — кликав своїх поневолених братів.

Родив ся в хлопській хатчині, де „неволя, робота тяжкая, ніколи і помолитись не дають“. Власною, закрівавленою стопою перейшов ціле пекло суспільної несправедливости, на своїх плечах відчув болючі удари панського нагаю, власними зубами гриз засохлий панщизняний хліб, власним потом поливав панський лан, що з хлопського, невсипущого труду і виснажуючої праці родить панам золоту пшеницю, на власній шкурі зазнав всіх благодатий „богом осьвяченого суспільного ладу“.

І тому той лад, опертий на визиску і кривді, де пани братами ореть ся, де людий в карти програеть ся, остатну свитину з сироти здіймаеть ся, мав в Шевченкови найбільшого ворога.

Шевченко був поетом поневоленого люду. Серце поета вразливе на всяку неправду і несправедливість, - найглубше одначе і найщирійше відчувало суспільну кривду. Лише чоловік, що безпосередно придивив ся тій суспільній кривді у всіляких формах і проявах, що сам до двайцять четверого року житя був панщизняком, що своїх найблизших, батька, маму і рідних бачив, як вік свій коротали в кріпацьких злиднях, лише той чоловік міг у своїх творах дати такі живі, вірні а страшні, кровю окипілі, від болю пекучі образці з житя поневолених мас робочого люду.

Але крім тої дрожею пронибаючої поезії страдань робочого люду, Шевченко дав нам і огонь революційного протесту проти сього ладу, дав образці гніву і відплати кривджених і поневіряних на кривдниках і гнобителях, дав заклики до сьвятої боротьби за суспільну рівність, за однакове право для віх, за Україну „без хлопа і без пана!“

Всі болі, всі кривди катованої України не панської, не шляхотської, але людової України залунали в Шевченковій поезії. Чим накипіла грудь мужика-кріпака за цілі довгі літа тяжкої неволі і політичної і суспільної, всі кріваві рани, задавані закріпощеному народови злодійською рукою царів, панів і полупанків, всі болючі удари, нанесені обезсиленому жорстокими переможцями, ціла душа народу відбила

І. Новиков.

За що?

Я стояв на верху високої гори і глядів на долину, котра лежала межи двома великими морями. В яркім сьвітлі чудного, казачного дня роскинулись міста і села, такі величні і гарні, повні житя і людської діяльности. Там люди вносили своїм богам нові сьвятині; будували палати штуці і науці; строїли майстерні мости, копали канали, сполучали моря і озера. По желізних дорогах їздили тисячі потягів; до пристаний підпливали тисячі кораблів, набирали товарів і відпливали, щоб розвести їх по всім сьвіті. На зеленіючих полях пасли ся безчисленні стада; плугатор з радістю і піснею засівав свою ниву і збирав з неї жатву.

Мирно жили в тій долині люди, созидали і радувались.

І ся картина наповнила серце моє великою радостю і поважанем до тих людий, я сьпівав їм хвалу і складав гимни. Я говорив: ”Слава тобі, чоловіче, созидаючий і великий! Слава тобі, розумний, бо ти Альфа і Омеґа, і нема тобі рівного!”

Втім хтось тихо торкнув ся мойого плеча і сказав:

„Відорви свій зір від сьої долини і гляди онтам туди... Гляди і думай!” — І він показав мені широке і вічно хвилююче море, простягавше ся по другій стороні гори.

Коли я повернув в сторону моря і поглянув на далекий горизонт, немовби хтось то великий підняв вередімною завісу, і я побачив страшну картину:

По всій землі, лежачій за морем, повзле страшне чудовище і стискало в своїх огидних щипцях всьо живуче на ній. І я видів, як людий обняло велике безумство; они покинули свої мирні занятя, взяли оружє і, забувши, що они братя, пішли убивати один другого. Страшне нещасте запанувало над тими людьми, і нікому не було пощади. Убивали молодих і старих, женьщин і дітий, здорових і хорих, завдаючи їм жорстокі тортури і муки. Міста і села і всьо, що було в них віддавали знищеню і пожарам. Нищили палати, величаві памятники і старинні храми. А боги, котрим они тільки що молились, були розбиті і лежали в поросі знищеня...

Ручаї і річки перемінили ся в потоки крови, а на полях, де передсим плугатор мирно засівав свою ниву, валялись міліони тіл, вили шакалі і крякали ворони...

Обезумівші люди втікали від того страху, і в відчаю і тоскі голосили: „За що, за що?”

А страшне чудовище простягало свої страшні щипці все дальше і дальше і вже половина сьвіта була обнята безумством і страхом.

По безконечній сніжній просторіни тягнулись товпи старців, женщин і літий. Переняті страхом і втомлені довгою дорогою, котрій, здавалось, не було кінця і краю, они падали в обезсиленю, піднимались і знова йшли. А многі зовсім не піднимались більше.

Ось сліпий старець. Не несуть його більше старечі ноги і вмирає він серед того широкого простору, одинокий і всіми покинений, а сніжна буря сьпіває йому похоронну пісню. Єще тліє іскра житя в старечім тілі. Згадує ся йому далекий літочий вік, ціле його минуле житє, дім, сімя... І старець тихо шепче: „Любі, дорогі... За що?..”

Онтам молода мати. На руках у неї замерзле по дорозі немовля. Она ніжно колише його і пристратно цілує. Очи її помутніли від страху, она стискає кулаки, безумно сьміє ся і кричить: „Се моя дитина, моя! Прокляті, за що?...”

А там маленький домик. Не палено в нім, холодно і непривітно. Хтось лежить на постелі закутаний в лахмаге і старечо кашляє. Часом чути молитву і тихе хлипане. То мати старушка молить ся за свого сина одинака, котрого хто-то відірвав від неї, хорої і умираючої, і пігнав на поле бою. Нема кому доглянути ані пожалувати її. І умирає она покинена і забута. Обильно течуть сльози по її поморщеному лиці, а уста шепчуть: „Господи, за що, за що?..”

А син її, де він? Чому не являє ся до своєї старушки?

Ох! Лежить він такий молодий і недавно еще здоровий, і з ран його сочить ся кров. Згадує ся йому старушка мати; він піднимає ся, простягає руки, немовби хотячи обняти її, дорогу і єдину, і молить: „Жити хочу, дайте мені житє... Мамо, люба мамо... за що?...“

А поруч з ним умирають тисячі таких же страдальців, таких же жертв людського безумства. І всі они, корчачись в передсмертних муках, простирають свої руки до ясного голубого і безконечно далекого неба, і питають; „За що?...“

Але ніхто не міг дати їм відповідь на то „За що?”, позаяк ніхто не знав причин людського безумства.

* * *

Коли я стояв обнятий страхом і печалю, дивлячись на се безумство людий, я почув коло себе злорадний сьміх когось, котрий говорив мені:

„Чомуж ти не славиш твого чоловіка, великого і розумного? Чому не складаєш йому гимнів і не кадиш фіміяму?“

Але я нічого не відповів йому. Закривши очи, щоби не видіти страшної картини і плакавши...

Згадалась мені далека-далека минувшина. Ось іде Він, великий чоловік з Назарету, і учить людий любити один другого і не творити зла. А товпа встелює його дорогу пальмовим віттям і кричить; „Осанна! Осанна!“ Лиш не всі люди зрозуміли Учителя. І ті, що не зрозуміли його простих і ясних слів, зловили і роспяли його...

* * *

Коли я знов відкрив свої очі і глянув на тамту сторону океану, я побачив одну безграничну Гольґофту і на вій роспятого Учителя. Сльози лили ся із його очий і він тихо молив ся: „Отче, прости їм, бо они не знають, що творять!“

А коло підніжя тої Голгофти греміли тисячі армат і люди, обняті ненавистю і враждою, корчились в муках і страданях...

* * *

Серце моє наповнило ся роспукою і тоскою, і я закричав людям, не зрозумівшим або забувшим слова Учителя: „Безумні, установіть ся! Досить ненависти, досить крови! Таж в любві і братерстві — щасте, а в щастю — житє. Житя-ж чоловікови, житя! Житя розумного і творчого!..“

Так кричав я, стоячи на верху гори, а вітер розносив мої слова і запечатлював в серцях людий.

„Н. М.“

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO

ся в поезії Шевченка.

Українські робітничі маси, зорґанізовані в українську соціял-демократичну партію бачуть в Шевченкови великого поета, що своїми натхненими пророчими словами ніс між українське суспільсто добру новину політичної самостійности України та суспільної справедливости на Україні. Він огненим протестом проти кривд і гнету, проти неволі і рабства кидав революційний посів. Він вноїв в душі своїх читачів бажане свободи, він прищіпив їм демократичий сьвітогляд, для ідеї рівности та братерства здобув серед українського суспільства право горожаньства. І за се в річницю його уродин українські робочі маси віддають честь і славу його памяти.

Волонтьор.

Кілька слів про журналістів підлягаючих розстріляню.

Французький посол Моріс Ажам, однодумець Рейнаха і Деланеля, отже, чоловік зовсім не революційного виду думок, але являючий ся однакож, сторонником франко-ґерманського зближеня, писав, здаєть ся в ґазеті „La France", що в часі свого подорожуваня по Німеччині він познакомив ся там з многими купцями і фабрикантами, показавшими себе найгорячійшими приклонниками ідеї зближеня між Францією і Німеччиною. Що більше, після запевнень Ажама, безусловно всі Німці, маючі якунебудь стичність з торговельним ділом, являють ся переконаними пацифістами, сторонниками всеевропейського мира. Один із таких миролюбивих Німців сказав Ажамови:

„Я хотівби бути диктатором на протяг 24-ох годин. Я приказавби розстріляти 20 журналістів німецьких і 20 французьких. До сього числа я долучивби кількох важнійших дипльоматів одного і другого краю, — і міжнародний мир бувби обезпечений на 50 літ.

Нехай буде, що се проста „бутада", але і в ній є певна частина правди. Правда, я не знаю, яких іменно журналістів мав на думці співбесідник Ажама, і чому він рішив ограничити ся такою малою скількостию розбійників пера, мошенників преси, підлягаючим розстріляню. Бо если признати стійність предложеної методи розвязки міжнародних конфлікатів і введене загального мира проміж державами, то в такому случаю треба бути консеквентним, не ограничити ся якими там сорокома журналістами і кількома дипльоматами. І длячого така строгість в виключеню в відношеню до французьких і німецьких журналістів? Я мігби показати будучому диктаторови, мріючому про загальний мир, штук зі 100 наших рідних журналістів — російських, в числі котрих оказалоб ся немало архи-ліберальних писак, роблячих, всьо від них залежне, щоб лиш спровокувати конфлікт між Росією і Австрією або Німеччиною; мігбим назвати по імени не менше борзописців австро-угорських, ведучих найбезглузднійшу шовіністичну кампанію; перечисливби йому десятки і десятки видних публіцистів північно-американських, італійських і т. д. Боже, кілько прибуло до тої славної братії за послідних два роки достойних колеґ в Болгарії, Сербії, Румунії, Турції. Боюсь, що нашому диктаторови прийшлоб ся розстріляти найменше 1000 людий, щоби заставати замовчати головних крикукунів, розпалюючих за посередництвом преси конфлікти проміж народами для вигоди пануючим клясам а передовсім металюрґічним а з окрема арматним королям і баронам.

А що если диктатор довідавши ся про деякі, криючі ся у мене сьвідоцтва, розпорядивби ся арештувати мене, привести до нього закованим в ручні і ніжні кайдани і сказавби мені, явившому ся перед його грізні очи:

„Ось тобі ділема: або я тебе сейчас розстріяю, тебе, провадившого все своє житє борбу проти імперіялізму і мілітаризму, або ти назвеш мені по іменах без затаеня всіх, як мені звісно, дуже добре тобі знаних писак головних підбурювачів, сьвідомо розпалюючих конфлікти між державами, провокуючих війну і т. д."

В мене волосе дубом піднимає ся на саму думку, кілько то людий я, — противник смертної кари, — мігби відправити на тамтой сьвіт. Я бувби приневолений назвати цілий ряд журналістів, в роді анґлійського писателя Роберта Томсона, бувшого спеціяльного кореспондента „Times-а," котрий рівночасно був представителем военної фірми Армстронґа в ділі замовлень на кораблі, замовлень, переданих за його посередництвом згаданій фірмі правительствами Хін, Японії і т. д. в протягу 1892 — 1898 р. р. і котрий, в кінци кінців, посварив ся зі згаданою фірмою і потягнув її до судової відвічаности в 1904, обвиняючи тую-ж в недоплаті всіх належачих ся йому комісових сум. Сей спеціяльний кореспондент „Times-а"— найвпливовійшої буржуазної ґазети в сьвіті був рівночасно дипльоматичним аґентом, тайним „послом" фірми Армстронґа і, розуміє ся, займаючи такий пост, зовсім не пособляв на сторінках своєї ґазети пропаґанд, ідей пацифікації. Дальше, я назвавбим грізному дипльоматови між иншим, імена тих 8 анґлійських журналістів, котрі дотепер числять ся одними з головних акціонерів тої самої фірми „Armstrong-Whitworth."

Перейшовши до Франції, я назвавби, передовсім, звісного Тарде, — головного редактора париського „Temps", — найвпливовійшої, після анґл. „Times", ґазети на земській кулі. Король сучасної французької журналістики, один із головних ініціяторів і акціонерів звісної французької консорції Нґоко-Санґа, провадившої підозрілі діла з німецьким „Полуднево-Камерунським товариством" і визвавшого своїми інтриґами острий конфлікт між Німеччиною і Францією. Ініціятор фінансово-промислового підприємства желізної дороги Хомс-Баґдад, член рад всякого рода метальорґічних і военних фабрик Тарде, разом з його головними співредакторами, а також директором ґазети, Адріеном Ебраром, діставав нагороду і за статі, немов то не відносячі ся безпосередно до французької внішної політики. Як се було доканано в 1911 р. журналом „Le Courrier Europeen", Тарде дістав 4,000 фр. за три статі в користь автономії Македонії від болгарського пратительства, 20,000 фр. за статю, в котрій доказувало ся, що молодо-турецький комітет „Union et Progres" є нічим іншим, як асоціяцією розбійників, 10,000 фр. за прихильну статю про прилучене Крети до Греції, 15,000 фр. за кілька передових статий, в протягу тижня, о знаменитім фінансовім положеню Болгарії, котрі мали підготовити випуск болгарської пожички на парижській біржі і т. д. і т. д.

А скільки таких Тарде є в Німеччині, Австрії, Італії, Злуч. Державах, і в Росії!

„Н. З."

Соціялізм і боротьба кляс.

Відповідь соціялістів на закиди капіталістів.

Капіталісти скажуть вам, що соціялізм є дуже зла річ, а на ріжні запити они так будуть відповідати:

Соціялізм знищить індивідуальність.

Соціялізм знищить родинне житє.

Соціялізм знищить релігію.

Соціялізм противить ся праві і порядкови.

Соціялізм значить ділене.

Щоби відповісти їм на всі їх закиди в той спосіб, щоб они не могли в нічім цофнути ся, забракло би богато місця в часописі, але на них можна коротко відповісти, що кождий і мало сьвідомий робітник добре зрозуміє.

Возьмім їх висше згадані закиди за порядком.

Соціялізм знищить індивідуальність. —

Робітник належить до того, хто посідає машинерію, за помочею котрої він здобуває потрібні річи до житя. Сегодня всі машини до нагромадженя і збуваня продукту належать до кількох капіталістів. Ви можете працювати лише тоді, коли они вам позволять. Ви є їх невільниками. Невільник не має жадної індивідуальности до страти. Тепер послухайте: Соціялізм за помочею спільної власности тих річий, котрі ми мусимо вживати спільно і за помочею приватної власности тих річий, що приватно всі уживаємо, зробить всіх людий економічно вільними. Він дасть кождій людині нагоду розвинути свою індівідуальність і дати суспільству те, що є в ній найліпше.

Соціялізм знищить родинне житє. —

Родинне житє маємо тоді, коли члени його приносять до него щастє, веселість і вигоду. Людина без спосібности до праці не може принести подібних річий. В домі, де діти йдуть голодні спати, не може бути веселість. Дім, де матір і жена мусять працювати днем і ночею за хліб і одежу — а часом і того не дістає — не можна називати вигідним. Такого то рода родинне житє соціялізм зруйнує. Чи не страшно? Правда?

Соціялізм знищить релігію.

Соціялізм вимагає, щоби кожда людина побирала повну належитість за свою працю, щоби кождий чоловік був запевнений в своїм праві до занятя, щоби кожда дитина мала науку і щоби кожда женьщина мала ріжні вигоди в дома. Чи то знищить вашу релігію? Коли так, то ваша релігія є дуже дивна.

Соціялізм противить ся праві і порядкови. —

Право є нічим иньшим, як тільки вираженем волі більшої части народа і оно позістає доти правом, доки злучена воля більшої части народа є за ним. Право з котрого будь віку було і є в згідности з промисловим ладом того віку. Соціялізм не може противити ся праві, позаяк право є вираженем волі більшої части народа і ми не можемо мати соціялізму доти, доки не станеть ся воля більшої части народа і то виражена при виборах.

Соціялізм значить ділене. —

Після правительственних обчислень платні теперішних робітників, они, яко кляса ніколи не перевисшала видаків свого нужденного житя. Робітнича кляса виробляє всі богацтва, а за те дістає лише нужденне житє. Соціялізм є проти такого рода діленя. Соціялізм одного лише діленя вимагає, а то рівного розділу властивости праці. Се право нікому не повинно бути відмовлене, навіть (ех) — капіталістам.

З „Аппіл ту Різен"
пер. Д. М.

Пролетаріят не має нічого до утрати крім своїх кайдан, а до здобутя цілий сьвіт.

К. Маркс.

Дописі.

Мус Джов, Саск.

Відділ У. С. Д. П. ч. 18 Зоря відбув свої збори другий раз дня 5-го марта. Причиною других зборів було зрезиґноване декотрих членів заряду і через те ухвалени вибрати новий заряд. До нового заряду з'стали вибрані товариші: Т. Твардовський орґанізатор, Т. Гриценюк, прот. секретар, А. Максимець, фінансовий секретар, О. Микуляк, касієр, Д. Салевич, бібліотекар, К. Шалебий, господар, і В. Кобилка, П. Ґреґор і К. Мотрюк, контрольори. Відділ числить 84 члени. На зборах промовляв т. Твардовський і другі товариші. Бесідники говорили також про увільнене т. Єремійчука і присутні зложили на сю ціль $10.00. О. Микуляк.

Отава, Онт.

Відділ У. С. Д. П. відбув свої річні збори дня 13 січня с. р. Зборами провадив т. Федор Марак, секретарював т. І. Касиян. Справоздане відділу за минувший рік представляє ся так: мітінґів адміністраційних було 11, пропандових 2 і оден надзвичайний. На пропаґандових вічах було поверх 500 людий. Відділ відіграв 4 театральні штуки, се є: Жид і Мазур (по польськи), Убійники, На старости літ і Знімчений Юрко. Всі представленя були получені з забавами, базарами і т. п. Відділ сьвяткував також 54-літні роковини смерти Тараса Шевченка. Сьвято получене було з промовами, деклямаціями і сьпівами, а було присутних нанім поверх 200 людий. Сьвятковано також 1-го мая, де було присутних около 250. Тов. Н. Клодніцький дав два відчити: Теория надвартости і Історія Мексика. Приходу за цілий рік було $63.04, розходу $150.20, готівки зістає 91.85. Протягом цілого року вписало ся до відділу 25 членів, з чого 8 товаришок, але через безробіте декотрі виїхали, так, що лишило ся 20 членів, 11 товаришів і 9 товаришок. Відділ передплачує часописі: Робочий Народ, Гайдамака, Робітник і Dziennik Ludowy. На зборах вписало ся 3 нові члени. Вибрано новий заряд, до котрого увійшли товариші: А. Барильський, орґанізагор, АннаКтишинівна, секр. фінанс., І. Касиян, секр. протоколярний, Т. Якубовський, касієр, Ю. Бобінський, В. Косиківна і П. Шаулак, контрольори, П. Цюра, господар. Режісером Драм. Кружка вибрано т. Ф. Марака. По відсьпіваню революційних пісень учасники розійшлись домів.

Федор Марак, І. Касиян,
предсідатель, секретар.

ЗАМІТКА. Неможливим є, щоби сума розходів, як також чиста готівка, що лишає ся в касі, перевисшила суму всіх приходів.

Редакція.

Ферні, Б. К.

Відділ. У. С. Д. П. у Ферні, Б. К. відбув свої річні збори дня 30-го січня 1916 р., на котрих предсідателював т. Н. Ткачук а секретарював т. В. Теленко. Всі члени були присутні.

Справоздане від 1-го січня до 31-го грудня 1915 р. представляє ся як слідує: Бізнесових мітінґів було 12, надзвичайних 6, пропаґандових 3, відчитів 2, а також відграв відділ 2 театральні штуки, одноактівки.

Прихоту дуло $76.25, розходу $69.75, отже з кінцем року лишило ся у касі $6.50.

За рік 1915 вписало ся до відділу 31 членів, однак з браку праці одні виїхали, а других арештували мілітарні власти яко военних браців, тому з кінцем року осталось у відділі лише 15 членів, котрих 6 завинили з членським податком.

По справозданю вписав ся оден новий член а потім приступлено до вибору нового заряду на 1916 р. і одноголосно вибрано отсих товаришів: В Теленко, орґанізатор, І Маркевич касієр, Н. Ткачук секретар і Т. Шлепко бібліотекар. Нововибраний заряд подякував членам за довіре і обіцяв щиро працювати для добра партійного.

Н. Ткачук, В. Теленко,
предсідатель. секретар.

Морісей, Б, К.

Між українськими робітниками, котрі знаходять ся в кемпі военнополінних (Interment Camp) в Морісей, Б. К. робить т. К. Звідзінський просьвітну роботу і заснував між ними товариство в роді українського соціял-демократичного відділу. Заходом сего товариства відбув ся дня 25-го грудня між плінниками концерт, в якого програму увійшли: Реферат — К. Звідзінський, Сучасне житє, декл. — В. Коновальчук, Реве та стогне — хор, Гамалія — декл. І. Николайчук, сьпівав хор, На чужині загибаю — відсьпівав Н. Чернявський, Страшний суд — декл. І. Турик, Чом так скрито — хор, Каменярі — декл. Чернявський, Ой ти дубе — хор, За землю і волю — хор. На концерті були присутні майже всі товариші польські і словенські.

Ілько Григірчук.

Пакан, Альта.

Шипинський відділ У. С. Д. П. від початку його заснованя до арештованя т. Ткачука як найліпше розвивав ся. Товариші сходили ся майже що неділі, читали, лискусували, платили точно членські вкладки і не забували за „Робочий Народ". По арештованю т. Ткачука житє в відділі завмерло, чого причиною було

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO

також непорозуміне між товаришами. Тому час вже Товариші опамятати ся. Чи довго будемо нарікати оден на другого? Чи довго будемо ходити прибиті і темні і годувати ненаситних павуків, кровопійців? Зрозуміймо раз, що нашу робітничу орґанізацію мусимо ми сами робітники мійські і фармерські збудувати!

В. Мосюк.

Пассайк, Н. Дж.

Заходом Тов. „Запорожська Січ" в Пассайку, Н. Дж. відбув ся дня 26-го лютого с.р. баль, на котрий запрошено було двох гостий, а іменно: предсідателя „Руського Народного Союза", П. Артимовича і тов. М. Коржа від С. П. в Злуч. Державах.

По закінченю балю забрав голос П. Артимович і у своїй бізнесовій промові наклонював руський нарід до вступленя до Р. Н. Союза. Говорив, що він, як предсідатель, має право позволити вступити в члени без жадного вписового. От деспотична людина! показав перед нарсдом яку то він має силу в своїх руках!.. Помимо тих обіцянок ніхто не зголосив ся до так доброчинного Союза, бо наші Українці в Пассайку таки добре знають, що Руський Союз принимає всяких недобитків, та провокаторів до редакційного комітету, як недавно, приміром, нагородив їх бог паном Стечишином, котрий не є нічим иньшим, як провокатором. Він зрадив У. С. Д. П. в Канаді і віддав себе на службу консерватам. А нині „Народна Воля", признає себе „соціялістичною" (хтоби хотів її повірити?). а заглянути на четверту сторону Народної Волі, де має „соціялістичні" відділи, то побачимо, що се або Брацтво в імени сьв. Миколая, або Петра, або Сошествія сьв. Духа, або Сестриці сьв. Варвари і т. д. От геройські імена! Але щоби довго не розводити ся над Народною Неволею, приступимо до річи.

По промові П. Артимовича забрав слово тов. М. Корж, котрий пояснив теперішну европейську війну, і щоби не довелось нам, робітникам зазнати такої судьби, якої зазнали тепер робітники в Европі, то мусимо єднати ся до Соціялістичної Партії, котра одна є проти мілітаризму; а коли не буде мілітаризму, то не буде і війни. Тож наш обовязок як робітників є зрозуміти те, що ся війна є імперіялістичною і не принесе жадному народови визволеня. Український пролетаріят мусить зрозуміти, що визволене робітництва є річею його самого. Тов. Корж взивав робітників в Пассайку, щоби завязали в себе відділ С.П., на що присутні згодили ся.

По скінченю обох промов запрошено всіх до дискусії, а між иншими і тов. Бунда. Сей запитав Артимовича, чому він написав статю „Чому я не дам на фонд вдів і сиріт в старім краю?" Артимович відповів, що він не вірить, щоби вдови і сироти дістали хоть малу частину з того фонду, але він опинить ся в кишенях „Загальної Української Ради". А по друге, каже Артимович, я вже так мусів зробити як Дамян Бориско, бо я уже так здавна, куди він туди і я.

Члени, почувши таке, висьміяли предсідателя Артимовича, кажучи, що йому бракує ще одної дошки, коли він руководить ся чужим розумом, а не своїм.

Про Демидчука сказав Артимович, що се австрійський аґент в Злуч. Державах, котрий за вірну службу австрійському правительству дістане „желізний хрест" заслуги і т. д.

Потім забрав голос в дискусії тов. Корж і представив положене українського соц.-дем. орґану „Робочого Народа" і просив для него о поміч. Присутні сейчас зложили на пресовий фонд „Робочого Народа" $7.20. Почувши таке, Артимович зриває ся неначе дик і кричить: „Ті гроші, що зібралисьте, не дайте, бо там є Павло Крат! А подруге ви навіть не знаєте хто се є такий „Робочий Народ"? Я раджу Вам дати сі гроші на Січові Стрільці".

Однак українські робітники не хотіли повірити тому ідіотови і зложили гроші на руки тов. Коржа.

Збіркою заняла ся тов. Анна Гук, за що належить ся її честь і признане, як також заразом складаю подяку всім жертводавцям.

П. Романишин, гість.

Гамілтон, Онт.

Справоздане відділу У. С. Д. П. в Гамілтон, Онт. представляє ся так: Відділ зістав заснований 22. серпня 1915 р. Приходу з членських вкладок було $8.25, розходу $6.50. Відділ ще має троха довгу, бо члени устроювали забаву і мали недобір; хотяй члени добровільно зложили датки і майже його покрили, але все ще зісталось $7.40 довгу. До заряду відділу належать товариші: Т. Будзинський, орґанізатор, Я. Савчук, секретар, І. Левченко, касієр, М. Гливка, контрольор.

І. Савчук, секр.

Екзекутивний Комітет взиває решта другі відділи, котрі не надіслали ще справозданя, щоби як найскорше з їх надісланем поспішили ся.

Пресовий фонд „Роб. Народа".

Вінніпеґ, Ман. Ст. Медик 75ц.

Мірісей, Б. К. К. Звідзінський і О. Григірчук по 50ц.

Міннеаполіс, Мінн. Й. Рошко 1 дол.

(Сі жертви були зложені на фонд „Роб. Народа" ще перед мартом, однак через помилку не були в попередних числах поквітовані.)

Торонто, Онт. Члени відділу Г. Равлик $5.00 і О. Деркач $1.00.

Мішел, Б. К. Зібрав і надіслав до редакції тов. Н. Адам По $1 00 зложили: П. Боднарук, І. Тимчук, Н. Мірка і Н. Адам; по 50 ц. А. Гайвонюк, С. Гарматюк, М. Мошук, А. Чопюк і Н. Войцеховський; 25ц. дав А. Касташук.

Всім жертводавцям щира подяка.

Фонд 120-ох.

Ферні, Б К. По $2.00 зложили: Н. Ткачук, Т. Шлемко, Гр. Фербей, Д. Мойсюк і Укр. соц. дем. відділ; по $1.00 дали В. Теленко і Н. Коплес.

(Сі товариші зложили за лютий, однак в попереднім числі їх через ошибку пропущено.)

Деж Ви решта Товариші, що нічого з фондом 120-ох не відзиваєте ся? Таж Ви обіцяли точно кождого місяця присилати по 1 дол. для „Робочого Народа"! Чи Ви вже може думаєте, що він Вашої помочи не потребує? Ану, покажіть, хто з Вас перший? Пригадайте собі свій обовязок супроти „Робочого Народа і хай в слідуючім числі буде що читати там, де стоїть „фонд 120-ох"!

Фонд визволу т. Єремійчука.

Мус Джо, Саск. Товариші зложили на зборах новозаснованого відділу $10.00.

Комітету визволу т. Єремійчука складає членам молодого відділу як найсердечнійшу подяку.

Не їдьте до Веланд за роботою, бо там страйк.

В Веланд, Онт. в одній з фабрик „Пайповни" вийшли сими днями робітники на страйк. Домагають ся більшої платні і скасованя недільної праці. Компанія вислала зараз по скебів (страйколомів) до Торонто, але Ви не слухайте жадних аґентів, які будуть вас намовляти їхати туди і шкодити вашим товаришам робітникам в борбі о лучший кавалок хліба.

В тій фабриці було дуже зле робити; з робітниками обходились формани по звірськи.

Чому не було справозданя.

Декотрі товариші запитують, чому не друкує ся справоздання „Робочого Народа" і Екз. Ком., про котре було згадувано в передпослідним числі „Робочого Народа". Тому, щоби справа не видавалась неясною, подаємо на отсім місци причину ненадрукованя справозданя.

Справоздане „Роб. Народа" і Екз. Комітету не було до сего часу надруковане не через що инше, як лише через те, що в друкарні було дуже богато роботи і не було часу його друкувати. Тепер, по виході „Робочого Народа", справоздане буде по змозі як найскорше надруковане і розіслане всім відділам.

Дивним і незрозумілим видає ся, що члени елмвудського відділу, котрі є на передмістю Вінніпеґу і майже кождого дня бачать ся з товаришами з Вінніпеґу і бувають часто в редакції, та про все можуть найліпше довідати ся, і котрі, невдоволяючи ся контролею, яка контролювала при співучасти т. Мойсюка з Заходу книжки „Робоч. Народа", зажадали ще щоби їх відділ з' осібна перевів контролю, що їм було позволено і вони заявили, що все є в порядку, сі самі товариші порозсилали по других відділах (не знаємо, чи по всіх) листи, в котрих взивають їх, щоби вони жадали справозданя від Екзекутиви, — немовби Е. К. міг, а не хотів, або бояв ся чомусь такого справозданя надрукувати.

Робота елмвудського відділу вносить непорозуміне між членами партії і заслугує на нагану, тимбільше, що елмвудські члени справу найліпше знають і сами, як було вже зазначено, контролювали книжки, та знайшли все в порядку.

За Екз. Ком.
А. Дзьола, секр.

Читайте!

ХОЖДЕНІЄ БОГА ПО ЗЕМЛІ і ЗА ЗЕМЛЮ і ВОЛЮ

ЗА 50ц.

Пишіть до:

Robotchyj Narod

Box 3658 Winnipeg, Man.

Важне!

Кождий сьвідомий Українець повинен купити лише в Українській Робітничій Книгарни Календар.

Ми маємо на складі ріжні Календарі.

Календар Українського Голосу	50ц.
Українська Родина	40ц.
Приятель Жовніра	35ц.

Просимо висилати замовленя.

Ukr. Robitnycza Knyharnia

569 SELKIRK AVE. WINNIPEG, Man.

КОЖДИЙ МОЖЕ БУТИ ФОТОҐРАФІСТОМ.

На днях вийшла з друку перша книжка в українській мові, з котрої кождий може легко научити ся фотоґрафувати і виробляти фотоґрафії. Пришліть нам 35 центів марками а дістанете ту книжку оплачену на вашу почту.

Адресуйте так:

North End Photo Company
Mgr. E.
376 Selkirk Ave. Winnipeg.

Родимці!

Чи хочете заобеспечитись на $1000 на випадок каліцтва, тяжкої слабости або смерти?

Єсли так то вступайте в члени до УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА в КАНАДІ.

Вписавшись в члени Укр. Зап. Тов. в Канаді, Ви забеспечуєте себе і свою родину. Бо на випадок каліцтва, тяжкої слабости дістаєте запомогу; а враз смерти, Ваша родина чи спадкоємці дістають посмертне.

Членьске платить ся лише через двайцять років по $10 на рік. По двайцятьох роках член перестає платити однак є членом і має право до запомоги на $1000.

Членом товариства може бути кожда особа, мущина або женщина скінчивши 16-ть а не більше як 45 років свого житя.

Ціль Товариства гарна і пожиточна, тому кождий Українець і Українка повинни належати до УКРАЇНСЬКОГО ЗАПОМОГОВОГО ТОВАРИСТВА в КАНАДІ.

ПАМЯТАЙТЕ РОДИМЦІ, що в єдности є сила, а помагати собі взаїмно то се діло сьвяте.

Ті що хочуть вступити в члени або занятись зорґанізованєм Відділу по других містах, фармах або місточках, зволять писати на адресу:

The Ukrainian Benevolent Society of Canada
9717 JASPER AVE. EDMONTON.

ПРИЯТЕЛЬ ЖОВНІРА.

Друге побільшене видане.

Цілком щось нового і доси нечуваного. Побачите усі народи в европейській війні; побачите страшні борби літаками у воздусі, дреднавтами на воді, субмарінами під водою, велитенськими канонами та скорострільними карабінами на сухій земли. Побачите також зворушаючі сцени як наслідки сеї страшної війни.

Усьо, що знаходить ся в тім календари, годі тут описати: бракує місця.

ЦІНА ЛИШЕ 30ц.

Замовляйте сейчас, бо як забракне, — не пережалуєте.

Ціна календаря є 35 центів, Военної мапи 50 центів, — та хто пришле 50 центів, одержить за ті гроші і Календар і мапу.

Ruska Knyharnia

850 Main St. Winnipeg, Man.

Адресар У. С. Д. П.

ЕКЗЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ У. С. Д. П. в КАНАДІ
А. Дзьола
Секретар Е. К.
Box 3658 Winnipeg, Man.

ЗАХІДНИЙ ОКРУГ.
(Альберта і Бр. Колюмбія.)
Секретаріят Західного Окружного Комітету.

COLEMAN, ALTA.
Paul Baraniuk Box 158

Адреси секр. відділів.

LETHBRIDGE, ALTA.
G. Wyrostyk 738-12th St, A. N.

CANMORE, ALTA.
H. Kiema

BELLEVUE, ALTA.
Відділ У. С. Д. П.
Wilna Dumka" Box 45

COLEMAN, ALTA,
Society „Nadia" Box 209 T. Gushul

CALGARY, ALTA.
Karl Dreiseitel
127--6th-St. A. S. E. Riverside.

HARDIEVILLE. ALTA.
Widdil „Ochota". S. Kuchurian

COLHURST ALTA,
J. SHLEMKO секрет

HAIRY HILL, ALTA.
Victor Dowhaniuk
стара адреса:
SHIPENGE, ALTA

LAVOY, ALTA.
W. Uchach,

CORBIN, B.C.
Kost Lemkowich Box 267

TRAIL, B. C.
Tow. „Promin" Box 56

NEW MICHEL, B. C.
Anton Kostashuk Box 56

FERNIE, B. C.
Tow. Wolia Box 61, D. Moysiuk

САСКЕЧЕВАН.

REGINA, SASK.
John Fedorowich, 2105 Shaw St.

MOSSE JAW, SASK.
U. S. D. Local Zoria
83 Home St.

МАНІТОБА

WINNIPEG MAN.
P. Klym Box 3658

ELMWOOD, MAN.
Stefan Chorony Box 143 Louise Bridge

EAST SELKIRK, MAN.
J. Kowalski

TRANSCONA, MAN.
Alex Moros Box 208.

HADASHVILLE, MAN.
U. S. D. Local
Box 1.

ОНТАРІО.

COBALT. ONT,
M. Shamley, Box 84, Giroux Lake, Ont

OTTAWA, ONT,
Тов. „Нове Житє", 61 Sterling, Ave.
Лука Барильські секретар

TORONTO, ONT.
J. Malaschuk 50 William St.

WELLAND, ONT.
St. Petro Shashka, Box 1435

WEST TORONTO ONT.
Dmytro Losynski Box 281

SAULT STE. MARIE, ONT.
D. Sharabura Box 176

TIMMINS, ONT.
M. Nowak Box 114
Стара адреса South Porcupine Ont.

HAMILTON, ONT.
U. S. D. Local 9 Brant St

КВЕБЕК.

MONTREAL, QUE.
Tow. im M. Sichynskoho
P. Kowalyshyn 44 Manufacturer St.

ARCHIVES OF ONTARIO
TORONTO